

7–мавзу: Ҷисобдор шахслар ва ходимлар билан бошқа муомалалар бўйича ҳисоб–китоблар ҳисоби

Мавзунини ўрганиши натижасида:

- Ҳисобнинг мақсади, вазифалари ва ҳуқуқий меъёрий базаси;
- Ҳисобдор шахсларга пул маблағлари беришнинг ҳисоби;
- Чет эл хизмат сафари бўйича ҳисобдор шахслар билан ҳисоб китоблар ҳисобининг хусусиятлари ***тўғрисида тасаввурга эга бўласиз!***

Хатоларнинг солиқ оқибатлари

№	Хизмат сафари харажатлари	Қонунчиликда белгиланган норма	Раҳбар буйруғи билан тасдиқланган	Ҳақиқий харажатлар	Солиқ оқибатлари:
1	Суткалик	\$ 25	\$ 40	-	Фарқ (\$40-25) фойда солиғини ҳисоблашда солиққа тортиладиган базага қўшилади
					Фарқ (\$120-80) ходимнинг умумий даромадига қўшилади ва солиққа тортилади
2	Ётоқхона харажатлари	\$ 80	\$ 80	\$ 120	Фарқ (\$120-80) фойда солиғини ҳисоблашда солиққа тортиладиган базага қўшилади
					Фарқ (\$120-80) ходимнинг умумий даромадига қўшилади ва солиққа тортилади
3	Шаҳар транспорт и харажатлари	Йўқ, суткалик харажатлар билан қопланмайди	Ҳақиқий харажатлар	\$ 100	Фарқ (\$120-80) фойда солиғини ҳисоблашда солиққа тортиладиган базага қўшилади
					Фарқ (\$120-80) ходимнинг умумий даромадига қўшилади ва солиққа тортилади

Хизмат сафари билан боғлиқ харажатлар учун нақд пул бериш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 01.02.1998 йил 34 Ф сонли Фармойишига асосан, 19.04.1998 йилда чиққан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 28 сонли, Меҳнат вазирлигининг 497И 101 сонли “МДХ ҳудудида хизмат сафарлари тўғрисида”ги йуриқномасига мувофиқ амалга оширилиши лозим.

Аудитор бўнак ҳисоботларида кўрсатилган счётлар боғланишлари (корреспонденциялар)ни кўриб чиқишда қилинган сарфларга эътибор қаратиши зарур. Жумладан:

асосий, ёрдамчи ва умум ишлаб чиқариш билан боғлиқ харажатлар (Дт-2010, 2310, 2510, 2710-счётлар ва Кт-4230-счёт);

давр сарфларига тааллуқли харажатлар (Дт 9410, 9420, 9430-счётлар ва Кт 4290-счёт);

келгуси давр сарфлари ва хизмат кўрсатувчи хўжаликлар сарфларига тааллуқли харажатларга (Дт 3190-счёт ва Кт 4290-счёт);

Корхона раҳбарининг буйруги (фармойиши)га мувофиқ ходимнинг хизмат мақсадида бошқа ерга бориши хизмат сафари деб тан олинади.

Қуйидагилар хизмат сафари деб тан олинмайди:

- йўлда ўтадиган ёки ҳар доим у ёқ бу ёққа чиқиб турадиган ходимларнинг хизмат юзасидан бориши;
- Корхона билан муносабатлари меҳнат шартномаси билан эмас, балки фуқаролик - ҳуқуқий шартномаси (пудрат, топшириқ ва ш.ў.) билан белгиланадиган, ходимларнинг ишлаб чиқариш зарурати туфайли боришлари.

Ҳисобдор шахслар билан чет эл хизмат сафари бўйича ҳисоб-китобларни текширишда Ўзбекистон Республикаси Адлия Вазирлиги томонидан 2000 йил 5 июнда 932-рақам билан рўйхатга олинган «Вазирлар, идоралар, корхоналар ва ташкилотлар ходимлари Ўзбекистон Республикаси ташқарисига хизмат сафарига юборилганда хизмат сафари харажатлари учун маблағлар бериш ТАРТИБИ»*даги талабларга риоя қилиниши аниқланади.

* Ўзбекистон Республикаси молиявий қонунлари, №8. 2000 г

Ходимлар билан бошқа муомалалар бўйича ҳисоб-китоблар ҳисоби.

4710 – «Кредитга сотилган товарлар бўйича ходимларнинг қарзлари»;

4720 – «Берилган қарзлар бўйича ходимларнинг қарзлари»;

4730 – «Моддий зарарни қоплаш бўйича ходимларнинг қарзлари»;

4790 – «Ходимларнинг бошқа қарзлари».

Аудитор №19-БҲМС га мувофиқ ушбу счётлар бўйича ҳисоб-китоблар инвентаризация қилинганлигини ва агар қилинган бўлса, инвентаризация маълумотларига асосан ҳисоб-китобларнинг ҳолатини таҳлил қилиши зарур.